

[Kyed.]

at tager vi Aarene 1927—28 til 1931—32, var vi i Gennemsnit nede paa et Tab pr. Ko af saadan noget som 41 Kr., naar Produktionsomkostningerne for Grovfoderet skulde betales, og tager vi Aarene 1932—33, var dette Tab steget til 69 Kr. pr. Ko. Og der er dog ingen, der kan mene, at Landbruget fortsat Aar efter Aar kan blive ved med for sin Hovedproduktion, som Smørproduktionen jo er, at undvære et Beløb, som andrager henimod 100 Mill. Kr. Det lader sig ikke gennemføre. Og hvis man vil sige som saa: Ja, men hvis Landbrugerne ikke mener at kunne staa sig ved Smørproduktionen, saa maa de holde op dermed, saa maa de begrænse Smørproduktionen til et Minimum, begrænse den til det, man kan faa afsat til forholdsvis store Priser — saa vil jeg dertil svare, at det sidste lader sig næppe gøre i Betragtning af, at det danske Landbrug kun leverer saadan noget som 24 pCt. af Englands Forbrug af indført Smør. Vi ser jo, at vi ikke kan ligge over et vist Punkt med vor Overpris i Forhold til, hvad vore Konkurrenter indkasserer for det Smør, de leverer til England, og vi ved, hvor vanskeligt vi er stillet paa det engelske Marked i Kraft af den Præferencestilling, de engelske Kolonier har, idet deres Varer gaar toldfrit ind, hvorimod der paa det danske Smør ligger en Told, som svarer til saadan noget som 35 Øre pr. kg. Og dertil kommer: Hvad skal man gøre inden for det danske Landbrug, hvis man ikke opretholder en vis Størrelse af Produktionen af Mælk, holder et vist Antal Køer til Omsætning af Markens Afgrøde? Jeg har tidligere, jeg tror ogsaa fra denne Talerstol, peget paa, at vi kan begrænse vor Indførsel af Korn noget, ogsaa af Oliekager, men i det store og hele er vi ikke i Stand til at sætte vor dyriske Produktion ned med mere end ca. 10 pCt. Mejeribrugets Produktion er allerede indskrænket paa det nuværende Tidspunkt, og selv om vi kunde indskrænke Mejeribrugets Produktion med, hvad der svarer til saadan noget som 200 000—300 000 Køers Mælkeproduktion, vil vi alligevel faa tilbage en meget, meget stor Overskudsproduktion til Udførsel. Set fra et Landbrugsstandpunkt lader en Reduktion i mere end et stærkt begrænset Omfang

sig altsaa ikke gennemføre. Og det øvrige Samfund kommer ogsaa til at se paa dette Spørgsmaal med andre Øjne, end det har gjort hidtil. Man er nok tilbøjelig til at mene, at Landbruget vel nok mange Gange er ensidigt i sit Krav. Det er dog ikke Tilfældet; paa alle Omraader har man erkendt Landbrugets vanskelige Forhold; paa alle Omraader har man erkendt, at Mejeribruget er en Underskudsforretning; paa alle Omraader fortæller man om, at man vil komme Landbruget til Hjælp, men Hjælpen har ikke vist sig paa de Steder, hvor det kan batte noget.

Men et Spørgsmaal, og det er et Samfundsspørgsmaal, trænger sig paa i denne Forbindelse, nemlig dette, at hvis Mejeribruget som langt den største Produktionsgren inden for Landbruget fortsat skal køre med Tab og derigennem tvinges til, kan man næsten sige, at komme i Forfald, tvinges til at gaa ned i Produktionsmængde, langt, langt under, hvad vi ellers vilde ønske med Hensyn til at gaa over til et mere ekstensivt Landbrug, end vi har nu, hvorledes vil det da komme til at forme sig valutamæssigt for Samfundet som Helhed? Vi ser allerede Kampen ude i Erhvervslivet om, hvem der skal have fat i Valutaen, der kommer her til Landet. Vi ser Kampen om, hvorledes man skal skaffe Valuta til Byggevirksomhed, og hvorledes man skal skaffe sig Valuta til de Nødvendighedsartikler, man nu engang har indrettet sig paa at benytte, Luksusvarer, om man vil, de sidste kan man jo skære ned mere eller mindre, men en vis Grænse kan man ikke gaa ned under; den Valutamængde, som for største Partens Vedkommende Landbruget skaffer her til Landet til de andre Samfundslag til Beskæftigelse og til Omsætning, vil, hvis Produktionen reduceres, ikke kunne skaffes gennem Overskudsudførsel af Landbrugsprodukter. Hvis man nu bliver ved at drive den Politik, at man tvinger Landbruget til fortsat Underskudsforretning paa meget store Omraader, saa sker der en Forarmelse, et Forfald inden for Landbruget. En saadan Underskudsforretning kan drives en Tid, men den kan ikke fortsættes gennem mange Aar; saa kommer man til det Punkt, hvor der sker en yderligere Beskæring af Valutaen med mindre Udførsel og